

Kráľova Lehota

Obecný časopis

September 2010

Číslo 2

Ročník 6

Revitalizácia centra obce

Realizuje sa na základe projektu v rámci výzvy ROP – 4.1a Regenerácia sídiel. Odovzdanie staveniska sa konalo v máji 2010 a dodávateľ stavby Slovenské inžiniersko priemyslové stavby (SIPS), s.r.o., Liptovský Hrádok hneď začal s realizáciou stavebných prác na objektoch dažďovej kanalizácie vedľa objektu Materskej školy so zaústením do spodnej zbernej šachty pred COOP Jednota.

Ďalej boli realizované práce na vybudovaní spodnej stavby chodníkov, osadení cestných obrubníkov a vjazdov do dvorov, na prevedení betónového podkladu pod chodníky a vlastné polozenie zámkovej dlažby podľa projektu. Bola odstránená stará autobusová zastávka a pripravený priestor pre osadenie novej autobusovej zastávky.

V rámci projektu boli odstránené, vybúrané a osadené na základové pásy nové panelové železobetónové vjazdy do dvorov rodinných domov.

Dňa 16. 7. 2010 bol podpísaný s MVaRR SR Dodatok na zmenu výdavkov realizácie aktivít projektu s vysúfaženou cenou dodávateľa na nenávratný finančný príspevok vo výške 420 049,60 EUR čo predstavuje 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu projektu. Zostatok vo výške 5 % je spoluúčasť obce.

Obec predložila 12. 8. 2010 Žiadosť o platbu č. 1 formou predfinancovania s potrebnými dokladmi cestou Žilinského samosprávneho kraja.

Text a foto Vladimír Kaprín

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva**Uznesenie číslo 2/2010**

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 19.04.2010

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. konštatuje, že**

uznesenie čísl. 1/2010 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 16.02.2010 bolo splnené, okrem bodu B. 4 – príprava projektov MAS Horný Liptov Opatrenie č. 3.1.1 Obnova a rozvoj obcí – implementované prostredníctvom osi 4: „Rekonštrukcia miestneho chodníka na cyklo-trasu Kráľova Lehota“, ktorý sa plní priebežne

B. schvaľuje

1. doplnenie programu zasadnutia Obecného zastupiteľstva o dva body:
bod 6. Vybudovanie ochrannej siete pri rodinnom dome Ing. Šteučeka vedľa futbalového ihriska
bod 7. Odpredaj pozemku parc. č. C-KN 555/1
2. Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2010 o sociálnych službách a úhradách za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Kráľova Lehota
3. ďalší postup prípravy Viacúčelového ihriska v Kráľovej Lehote v zmysle schváleného ÚPN-O Obce Kráľova Lehota

C. berie na vedomie

1. zabezpečenie a postup prípravy MAS Horný Liptov – Opatrenie č. 3.1.1 Obnova a rozvoj obcí – príprava projektu rekonštrukcie a modernizácie chodníkov a cyklotrás
2. nájomnú zmluvu uzatvorenú medzi Lesy, SR, š. p. Banská Bystrica a Obcou Kráľova Lehota dňa 1.3.2010, ktorej predmetom nájmu sú pozemky parc. č. KN-C 557/17 o výmere 198 m², KN-C 557/18 o výmere 471 m² a KN-C 557/28 o výmere 1 994 m² vo výške 327,03 EUR/rok na dobu neurčitú
3. odkúpenie časti pozemku parc. číslo C-KN 219/6 od COOP Jednota Liptovský Mikuláš na základe Kúpnopredajnej zmluvy za účelom rekonštrukcie autobusovej zastávky
4. žiadosti o odpredaj pozemku parc. C-KN 555/1 s tým, že dotknuté osoby sa stretnú na tvare miesta a pozemok bude odkúpený v jednej rovine zo strany severnej

D. ukladá

1. Ing. Jánovi Šteučekovi do jedného mesiaca pripraviť návrh vybudovania ochrannej siete pri jeho rodinnom dome vedľa futbalového ihriska s posúdením OZ a FK na tvare miesta

E. zamieta

žiadosť Jána Pavlíka, bytom Východná 307, o výmenu pozemku parc. č. 556/1 (556/6) a odkúpenie pozemku parc. č. 555/3 vyčleneného z parc. č. 555/1

F. s ú h l a s í

s poskytnutím sály kultúrneho domu v Kráľovej Lehote Matejovi Lehotskému, Kráľova Lehota 65, na deň 28.05.2010 za účelom usporiadania diskotéky, za poplatok vo výške 50,- EUR

Overovatelia: Jozef Lesák, Ing. Ján Šteuček

Starosta obce: Vladimír Kapríni

Uznesenie číslo 3/2010

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 23.06.2010

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. konštatuje, že**

uznesenie čís. 2/2010 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 19.04.2010 bolo splnené

B. schvaľuje

1. Zápis do kroniky Obce Kráľova Lehota za rok 2009 s menšími gramatickými a štylistickými úpravami
2. Záverečný účet Obce Kráľova Lehota a celoročné hospodárenie za rok 2009 bez výhrad
3. správu o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote k 31.03.2010
4. finančnú čiastku vo výške 100 EUR na pomoc mestám a obciam postihnutým povodňou do fondu Solidarity, ktorý zriadil ZMOS v DEXIA banke Slovensko, a.s.

C. berie na vedomie

1. stanovisko hlavného kontrolóra obce Kráľova Lehota k záverečnému účtu obce Kráľova Lehota za rok 2009

D. určuje

1. v zmysle zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov – § 9 ods. 3 na nové volebné obdobie rokov 2011 – 2014 v obci Kráľova Lehota:
 - a) jeden volebný obvod
 - b) počet poslancov: 5
2. v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov – § 11 ods. 4 písm. i na nové volebné obdobie rokov 2011 – 2014 v obci Kráľova Lehota:
 - a) úväzok starostu obce: 1,0
 - b) plat starostu obce v zmysle zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest – § 3 a § 4 ods. 1 – 2. platová skupina s 1,83-násobkom

E. súhlasí

1. s výstavbou záchytnéj siete na futbalovom ihrisku na vlastné náklady žiadateľa s tým, že stĺpy budú zabetónované na pevno v navrhovanej výške, sieť sa bude skladať sezónne, žiadateľ Ing. Ján Šteuček podá oznámenie o ohlásení drobnej stavby a dodrží podmienky, ktoré budú určené stavebným úradom - Obcou Kráľova Lehota v stanovisku k ohláseniu drobnej stavby

Overovatelia: Pavel Lehotský, Ing. Ján Šteuček

Starosta obce: Vladimír Kaprín

Rozvoj obce**Aktivačná činnosť**

Aktivačnú činnosť v obci v období od mája 2010 v rámci dohody o menších obecných službách realizujú 5 nezamestnaní a 2 pracovníci v rámci podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti. V tomto období sa prevádzali práce pri kosení trávnych porastov v celej obci, na cintoríne a okolo ihriska. Po silných dažďoch zo 17. na 18. júla 2010 boli odstránené veľké nánosy zeminy zo spevnených rigolov v dolnej časti obce od domu p. Juráša po stanicu. Zrealizoval sa výkop kanalizačnej prípojky a napojenie obecného úradu, osekala sa zvlhnutá omietka na spodnej časti sokla a fasády

objektu kultúrneho domu, ktorá bola aj vyspravená. Opravené bolo oplatenie vedľa kultúrneho domu a spevnené MK v obci frézovaným materiálom. V auguste sa na ulici Potok vyčistil spevnený odvodňovací rigol, na ktorom sa zúčastnili aj brigádnicí z Campfestu Ranč YFC Svarin, za čo im patrí poďakovanie. Naprávajú sa uvoľnené betónové kocky uložené do V profilu v celom úseku až po vyústenie pri Detskom domove.

Viacúčelové športové ihrisko

Jeho príprava je zabezpečená v súlade so schváleným ÚPN-O Obce Kráľova Lehota na parcelách číslo C-KN 557/7, 557/17, 557/18, 557/28 v k.ú. Kráľova Lehota, na ktoré má obec uzatvorené nájomné zmluvy s vlastníkmi Lesmi SR, š.p., Banská Bystrica a Jánom Gabrižom, Kráľova Lehota 274.

Obec Kráľova Lehota ako investor zabezpečila doklady potrebné k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavby rozhodnutím Obce Nižná Boca, Spoločného obecného úradu, územného rozhodovania a stavebného poriadku, Liptovský Hrádok dňa 19.7.2010 a následne stavebného povolenia, ktoré vydal stavebný úrad pod č. SOcÚ 377/2010 MG dňa 10.8.2010 a nado- budlo právoplatnosť dňom 17.8.2010.

Dňa 26.8.2010 v rámci opatrenia 3.1.2 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (výstavba, rekonštrukcia a modernizácia det- ských športových ihrísk) predložila obec žiadosť cestou MAS Horný Liptov o poskytnutie finanč- nej dotácie, kde oprávnené výdavky na projekt sú max. vo výške 20 000,- EUR a DPH platí žia- datel'.

Text a foto V. Kapríni

Na tomto neudržiavanom mieste vyrastie športové ihrisko

Zo života obce**Dobrovoľná požiarna ochrana (DPO) v obci**

Dňa 23. 3. 2010 sa 70. rokov svojho života dožil náš spoluobčan a dlhoročný funkcionár, predseda, veliteľ a okrskový veliteľ DPO Viliam Stankoviansky, ktorý v roku 2006 prevzal najvyššie vyznamenanie Dobrovoľnej požiarnej ochrany *Zaslúžilý člen DPO SR*. K jeho životnému jubileu mu srdečne blahoželáme.

*Prezident DPO SR J. Minárik vyznamenáva V. Stankovianskeho, 2006
M. Tomajko z OV DPO Liptovský Mikuláš blahoželá jubilantovi, 2010*

V máji 2010 prevzal v Žiline ďalší dlhoročný funkcionár DPO a poslanec Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehotě Jozef Lesák najvyššie vyznamenanie DPO *Zaslúžilý člen DPO SR*. Za jeho príkladnú prácu vo funkcii preventivára, pokladníka, referenta mládeže, strojníka, veliteľa a okrskového veliteľa, ako aj za činnosť požiarnej ochrany v obci Kráľova Lehota mu obec pri príležitosti 645. výročia prvej písomnej zmienky o obci v roku 2006 udelila Čestné vyznamenanie za dlhoročnú prácu a rozvoj požiarnej ochrany. K najvyššiemu významaniu srdečne blahoželáme.

V júli 2010 sa v Liptovskej Porúbke konala nezvyčajná požiarňa súťaž Železní hasiči, ktorej sa zúčastnili dvojčlenné družstvá mužov a žien aj z našej obce. Súťažné dvojice sa v prvej disciplíne vystrojili do vrchnej časti odevu, vzali si prilby, opasky a rukavice, následne preniesli kanistre s vodou po určenej dráhe. Treťou disciplínou bolo pripojenie hadice na rozdeľovač, pripojenie prúdnice a rozťahnutie hadice. Štvrtá disciplína pre-

čajná požiarňa súťaž Železní hasiči, ktorej sa zúčastnili dvojčlenné družstvá mužov a žien aj z našej obce. Súťažné dvojice sa v prvej disciplíne vystrojili do vrchnej časti odevu, vzali si prilby, opasky a rukavice, následne preniesli kanistre s vodou po určenej dráhe. Treťou disciplínou bolo pripojenie hadice na rozdeľovač, pripojenie prúdnice a rozťahnutie hadice. Štvrtá disciplína pre-

*Generálny sekretár DPO SR V. Horváth vyznamenáva Jozefa Lesáka, 2010
Vyznamenanému prišiel zablahoželať aj brat Milan Lesák*

verila súťažiacich vo zvižaní hadíc, každý musel zdvihnúť dve hadice. V ďalšej disciplíne museli súťažiaci preniesť ťažkú drevenú kladu. Najťažšie bolo pritiahnuť pomocou lana hore svahom veľkú gumenú pneumatiku. Potom prekonávali dvojmetrovú bariéru a vytvárali sacie vedenie. V kategórii mužov naše dvojčlenné družstvo vo veľkej horúčave v zložení František Juha a Michal Libíček skončilo na peknom 2. mieste a na 3. mieste sa umiestnila dvojica Pavel Lehotský ml. a Roman Lehotský.

Vladimír Kaprini

Dokumentárny film o Kráľovej Lehote

Podľa námetu Františka Bizuba v júni tohto roku natáčala Slovenská televízia dokumentárny film o Kráľovej Lehote v rámci televízneho cyklu Encyklopédia slovenských obcí. Scenáristom a režisérom filmu je Dušan Medzihradský a kameramanom Anton Kachnič, ktorý filmuje slovenské horolezecké expedície a stál na Mont Blancu aj na Pamíre.

*A. Kachnič a D. Medzihradský
pri natáčaní obce z Vachtárovej, 10. 6. 2010*

Film sa zaoberá tisícročnými dejinami na historickom území obce počnúc pustovňou mníchov rádu sv. Hypolita na vrchu Mních, cez stredoveký hrad a strážne veže na vrchu Vachtárová, tiež kráľovskou poľovníckou družinou prvých obyvateľov našej obce, kráľovskými darovacími listinami, zemianskymi erbmi, oblečením a obydliami kráľovolehotských zemanov, osadou Čierny Váh, Štróblovou vilou, evanjelickým kostolom a zaniknutou lesnou železnicou.

O tom, kedy bude film uvedený v televízii, vás budeme informovať.

Mgr. E. Šteučeková

Deň otvorených dverí na Prečerpávacej vodnej elektrárni Čierny Váh

Usporiadali ho Slovenské elektrárne, a. s. v sobotu 29. 5. 2010 pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. Doprava bola zabezpečená autobusmi vychádzajúcimi z Liptovského Mikuláša, Pribyliny a Východnej. Pre deti boli pripravené rôzne súťaže a veľká plastová šmýkačka, pre všetkých živá hudba a občerstvenie. Najviac návštevníkov však pritiahla možnosť prehliadnuť si so sprievodcom podávajúcim odborný výklad vnútro elektrárne. Škoda, že podujatie prerušil popoludňajší dážď.

Campfest 2010 vo Svaríne

Campfest je jedným z najväčších festivalov na Slovensku, ktorý sa koná raz za rok a trvá 4 dni. V dňoch 5. – 8. augusta 2010 sa uskutočnil 12. ročník tohto podujatia v Kráľovej Lehote v časti obce Svarín. Zúčastnilo sa ho vyše 4 tisíc návštevníkov.

Je to festival plný umenia, hudby, divadla, filmov, seminárov, modlitieb, diskusií, workshopov, športu aj hier. Počas festivalu prebieha program na piatich pódioch pod veľkými stanmi. K dispozícii sú atrakcie ako trampolína, vodný futbal, skákací hrad, stolové spoločenské hry a rôzne športy.

Organizátorom je ako každý rok nezisková organizácia Mládež pre Krista, ktorá má mnoho dobrovoľníkov. Tí pomáhajú pri stavaní stanového mestečka a ďalších potrebných prácach. Sú to prevažne stredoškolskí a vysokoškolskí študenti.

Preteky ťažných koní

Do našej dediny sa vo februári 2010 prísťahoval živnostník zaoberajúci sa ťažbou dreva v lesoch Ján Kondula. Pochádza z Liptovskej Tepličky a naposledy býval so svojou rodinou na Malužinej. Ako člen Asociácie furmanov Slovenska usporiadal v sobotu 24. 7. 2010 v Kráľovej Lehote v rekreačnom areáli Nápravného výchovného ústavu Ružomberok preteky ťažných koní. Tieto preteky už zorganizoval v rokoch 2008 a 2009 v Malužinej.

Úpravu terénu pred pretekmi zabezpečili Ing. Zajac a Milan Lehotský z Agrie, a.s. Liptovský Ondrej. Sponzormi podujatia boli Slovles s.r.o., Lesko s.r.o., Dancov s.r.o., Les-ov s.r.o. František Ovsíak, Lesu Ján Pavlík, Radoslav Petrušák, Vladimír Kabáč, Juraj Jaňák, Ing. Jozef Rusek, Obec Kráľova Lehota a Agria Liptovský Ondrej. Trať pripravili Peter Ilavský, František Brtáň, Rastislav Bulava ml., Ján Kondula st. a Martin Janík. Traktoristi Cyril Neupauer a Peter Novák zabezpečovali premiestňovanie klátov na trať.

Súťaže sa zúčastnilo 10 furmanov s pomocníkmi a s 20 koňmi. Súťažilo sa v 4. disciplínach: Prekážková jazda, Furmanská zručnosť, Silová disciplína s párom koní a Silová disciplína s jedným koňom. V celkovom hodnotení 1. miesto získal Peter Chobor z Pavloviec, okr. Vranov nad Topľou, s pomocníkom Sulinským a koňmi Cigán a Kari.

Pri peknom počasí a príjemnej atmosfére si na tomto vydarenom podujatí zručnosť a um furmanov, tiež silu a krásne vystrojenie koní pozrelo vyše 500 domácich aj cezpoľných návštevníkov. Deti sa mohli povoziť na koňoch. O občerstvenie sa postaral Peter Čimbora s rodinou a priateľmi.

Text a foto F. Bizub

Futbalový turnaj

Poslednú júlovú sobotu (31. 8. 2010) sa na futbalovom ihrisku konal futbalový turnaj za účasti mužstiev Východná, Pribylina, Pavčina Lehota a domáceho mužstva. Víťazom turnaja sa stalo mužstvo Východnej, ktoré vo finále remizovalo s Pribylinou 2:2 a zvíťazilo až na pokutové kopy a odnieslo si pekný pohár za 1. miesto. Na 3. mieste skončili domáci futbalisti, ktorí porazili Pavčinu Lehotu 5:1. V dopoludňajších hodinách prehrala Kráľova Lehota s Východnou 2:5 a Pribylina zvíťazila nad Pavčinou Lehotou 3:2.

V prestávke turnaja odohrali prípravný zápas naši mladší žiaci, ktorí vyhrali nad svojimi rovesníkmi z Hyb vysoko 10:1.

Futbalová sezóna 2010/2011 III. B trieda (muži)

Kráľova Lehota - Veterná Poruba	4:0
Vavrišovo - Kráľova Lehota	6:0
Kráľova Lehota - Prosiek	4:3
Ploštín - Kráľova Lehota	1:4

Spoločná akcia MDD a ukončenie prázdnin

V sobotu 21. 8. 2010 Obec Kráľova Lehota v spolupráci s komisiou pre kultúru, školstvo, šport a cestovný ruch spolu s Dobrovoľným hasičským zborom pripravili pre deti spoločnú akciu MDD a rozlúčku s prázdninami, ktorá sa konala na ihrisku v Kráľovej Lehote. Hry a súťaže boli pripravené pre deti rôznej vekovej kategórie a za každú súťaž boli deti odmenené peknými cenami. Na záver boli pripravené obľúbené rodinné súťaže. Ako atrakcia bola pre deti pripravená hasičská pena, ktorú im zabezpečil profesionálny hasič, náš spoluobčan Dušan Sabaka, za čo mu srdečne ďakujeme.

Mgr. E. Šteučeková

66. výročie Slovenského národného povstania

Spomienková slávnosť na túto významnú udalosť sa konala v sobotu 28. 8. 2010 pri pamätníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne, kde sme spoločne položili veniec vďaky padlým hrdinom.

V úvode evanjelický spevokol zaspieval štátnu hymnu a po prednesení básne učiteľkou Zdenkou Poulíkovou sa prítomným prihovoriли starosta obce Vladimír Kapríni, predseda MO SZPB Milan Mrlían a evanjelická farárka Mgr. Vierka Mosná. V programe spevokol zaspieval piesne „Tichá noc, tmavá noc ... a Hojže Bože ...“

Vladimír Kapríni

Z histórie obce

Ako zabralo hrádocké panstvo Lehoťanom ich lesy I.

V štátnom archíve v Bytči sa nachádza listina Liptovskej súdnej stolice z roku 1629 pojednávajúca o vytýčení hraníc medzi územím hradu Hrádok a územím kráľovoholehotských zemanov. Zasluhou obecného úradu, ktorý financoval preklad tohto dokumentu z latinčiny, môžeme viac poodhaliť tú časť z histórie Kráľovej Lehoty, kedy majiteľa hradu Hrádok zabrali kráľovoholehotským zemanom prevažnú časť ich územia, čoho negatívne dôsledky naša obec pociťuje aj teraz. Listina je rozsiahla, preto ju budeme v našom obecnom časopise uverejňovať postupne. Keďže je jej text pre bežného občana pomerne ťažký, budeme sa k nemu snažiť podať vysvetlenie.

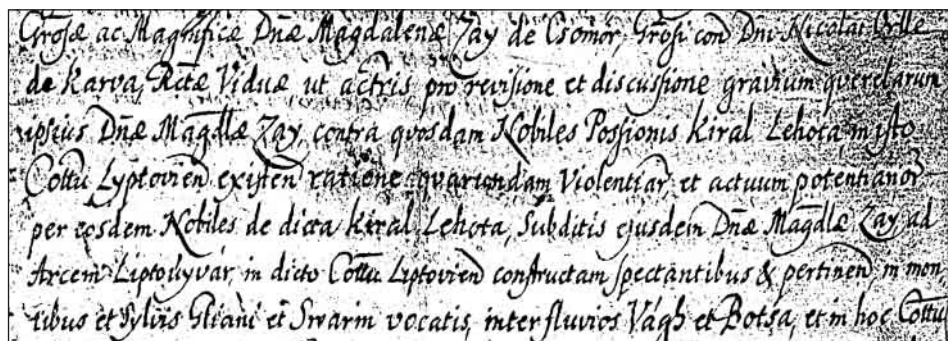
Aby sa čitateľ vedel vžiť do situácie, musíme mu priblížiť obdobie predtým. Treba začať darovacou listinou vydanou kráľom Ľudovítom I. v pondelok 28. júna 1361 na loveckom zámku v Slovenskej Lupči, ktorou šľachticom (zemanom) tvoriacim jeho poľovnícku družinu (tým, ktorí založili Kráľovu Lehotu) daroval zem a lesy o rozlohe vyše 29 tisíc ha medzi tokmi Váh (Čierny) a Bocianka, až po vrchol Kráľovej hole a Bacúskej hole. Toto územie potvrdil osadníkom Kráľovej Lehoty v piatok 1. júla 1390 opäť na loveckom zámku v Slovenskej Lupči potvrdzovacou darovacou listinou kráľ Žigmund Luxemburský.

Územie kráľovoholehotských zemanov, predstavujúce veľké lesné bohatstvo, začali svojvoľne zaberať držiteľia hrádockého hradu. Preto sa Lehoťania obrátili na kráľa Ferdinanda I., ktorý im územie potvrdil vo Viedni 10. februára 1552 Novú darovacou listinou. Útoky pokračovali, preto kráľovoholehotskí zemanovia poslali sťažnosť palatínovi Tomášovi Nádasdymu (prvému zástupcovi kráľa, najvyššiemu sudcovi a miestodržiteľovi), ktorý 7. apríla 1559 nariadil Spišskej Kapitule, aby o sporných lesoch urobila vyšetrovanie. Preto bolo na stoličnej kongregácii v Beňadikovej 11. a 12. apríla 1559 vypočutých veľa svedkov z radov zemanov i poddaných, ktorí svedčili v prospech Lehotských. Na základe toho dal palatín Tomáš Nádasdy príkaz Spišskej Kapitule na vydanie atestatornej (potvrdzovacej) listiny, v ktorej lesy medzi Váhom (Čiernym) a Bociankou potvrdili zemanom z Kráľovej Lehoty.

V roku 1559 sa na násilnosti Jána Balašu sťažovali aj banskí podnikatelia na Bociach, lebo svojvoľným obsadením týchto baní zapríčinil ich katastrofálny stav. Kráľ Ferdinand I. vyslal inšpekciu na zistenie skutočného stavu. Inšpekcia navrhla, aby kráľ zato odobral Balašovi hrádocké panstvo a odobral aj svätojánskym zemanom ich bane na Bociach a spojil ich s kráľovskými bockými baňami. Spor po natáhovačkách uzavrel listinou vo Viedni 18. júla 1571 kráľ Maximilián I. s tým, že Balašovi by musel vrátiť 12 tisíc florénov, za ktoré mu bol daný hrad Hrádok do zálohu a zemanom sa nemôžu podľa zákonov ich majetky odobrať.

Syn Jána Balašu Žigmund sa oženil s Magdalénou Zayovou. Keď zomrel, ešte štyri razy sa vydala a ovdovela. Aj ona pokračovala v svojvoľnom zaberaní kráľovoholehotských lesov. Neoprávnene v nich ťažila drevo, proti čomu Lehoťania protestovali na úradoch a aj fyzicky sa bránili. V roku 1628 Magdaléna Zayová zažalovala na Liptovskej súdnej stolici Lehoťanov, že jej poddaným bránili rúbať drevo vo Svaríne a na Gliani. Preto bolo 26. júna 1628 vyšetrovanie na tvare miesta a o deň

nato slúžny a prisažný notár previedli pátranie za účasti 56 svedkov, ktorým tieto otázky: 1. Je o tom svedok, medzi Bocou a Váhom či sú tie hory? 2. Tieže hory kto užíval a dokiaľ? 3. Vedia, že by Lehoťania zaberali hrádockým, od koho sa najali hrádockí do týchto hôr? Väčšina svedkov potvrdila, že lesy patrili a patria Lehoťanom. Počas vyšetrovania zástupcovia kráľovolehotských zemanov súhlasili s tým, aby sa sporné strany zišli v mestečku Hybe. Tam sa 31. augusta 1628 podrobili požiadavkám hradu Hrádok.

Časť textu listiny z 2. 5. 1629

Stoličný súd zasadol 10. januára 1629 v Nemeckej (dnes Partizánskej) Lupči a 2. mája 1629 vydal listinu, ktorej prvú časť textu uverejňujeme: „My, slúžni (sudcovia šľachty) a prisažní prisediaci súdnej stolice Liptovskej župy dávame na vedomie, že keď v prítomnom roku tisícšesťstodvadsiatom deviatom, najbližšiu stredu po druhej nedeli sviatku Zjavenia Pána (10. januára 1629), totiž v prvý deň termínu konania našej súdnej stolice v mestečku Nemecká Lupča, teda v jedinom sídle našej súdnej stolice, konanej pre výkon riadených súdov sporiacich sa, spoločne s našimi urodzenými a vznešenými Melicharom Szentiványim z (Liptovského) Svätého Jána, podžupanom, Štefanom Pongrácom z (Liptovského) Svätého Mikuláša a Stanislavom Horanským z Hôrky, slúžnymi, Pongrácom Palugyayom, Gašparom Szentiványim z (Liptovského) Svätého Jána a Karolom Poturnayom, prisažnými prisediacimi, a tiež Františkom Okolicsányim, prisažným notárom, zasadli sme k súdu, títo naši podžupan, dvaja slúžni, traja prisažní prisediaci a prisažný notár, povstali z nášho stredu, a nám pod ich vlastnou prisahou, obsiahnutou vo všeobecnom nariadení, verne a zhodne oznámili toto, ako oni dňa 26. mesiaca júna v roku Pána tisícšesťstodvadsiatom ôsmom, najbližšie uplynulého minulého, na žiadosť a zákonnú požiadavku urodzenej a vznešenej pani Magdalény Zayovej z Csömöru, zanechanej vdovy po urodzenom pánovi Mikulášovi Orlle z Kravian nad Dunajom, ako žalobkyni kvôli preskúmaniu a vyšetreniu ťažkých sťažností tejto pani Magdalény Zayovej proti akýmsi šľachticom dediny Kráľova Lehota, nachádzajúcej sa v tej samej Liptovskej župe kvôli akýmsi násilnostvám a násilným skutkom, spôsobených týmito šľachticmi z uvedenej Kráľovej Lehoty poddaným tejto pani Magdalény Zayovej, patriacich a náležiacich k hradu Liptovský Hrádok, vystavanom v uvedenej Liptovskej župe, a to vo vrchoch a v lesoch nazývaných Glían a Svarín, ležiacimi medzi riekami Váh a Boca v tejto Liptovskej župe, ktorých tu má, v dôsledku článkov najnovších zverejnených zákonov kráľovstva, vydaných, zameraných a namierených voči násilnostvám a okupovaniám, dostavili sa na miesto uvedených lokalít spáchaných násilností a napokon aj do dediny Kráľova Lehota, kvôli vyšetreniu predošlého, a tam vyhlásili súdne pojednávanie.“

Z textu listiny získavame viacero informácií. Jednou z nich je, že v tom čase bola jediným sídlom Liptovskej súdnej stolice Nemecká Lupča. Tiež to, že súdnu stolicu tvorili podžupan, dvaja slúžni, traja prisažní prisediaci a prisažný notár. Ďalšou informáciou je to, že v latinskom texte sa naša obec uvádza ako Kiral lehota, čo je názov slovenský, lebo po nemecky by znel König Frist a po maďarsky

Kiraly határidő. Pre nás najpodstatnejšie je zistenie, že liptovská súdna stolica sa v listine vôbec nezmenila o kráľovských darovacích listinách z rokov 1361, 1390 a 1552, ani o potvrdzujúcej listine Spišskej Kapituly z roku 1559, čiže ich ignorovala a zamlčala (prítom sú v archívoch dostupné aj teraz) a išla súdiť kráľovlehotských zemanov zato, že si bránili územie, ktoré im podľa týchto dokumentov náležalo.

Pokračovanie nabudúce

František Bizub

Ďalší Lehotskí z Horehronia

Ako nositeľ mena Lehotský sa už dlhší čas zaujímam o históriu rodu Lehotský. V knihe Rod Lehotský z Kráľovej Lehoty, ktorá nedávno vyšla, ani v historickej rubrike obecného časopisu Kráľova Lehota som však nenašiel zmienku o našej vetve rodu, ktorá podľa starých rodinných spomienok údajne tiež pochádza z Kráľovej Lehoty. Preto som si dovolil v mene našej rodiny na týchto stránkach pozdraviť našich vzdialených príbuzných z Kráľovej Lehoty a pár slovami nás predstaviť.

O pôvode našej rodiny s menom Lehotský vieme len málo. Od starších tiet sa nám dochovala iba informácia o tom, že generácia ich starých rodičov si ešte pamätala príbuzných z Kráľovej Lehoty. Moja teta spomína, že jej babka vraj ešte mala na bielizni vyšité korunky a s hrdosťou vravela, že symbolizujú príslušnosť k zemianskemu rodu Lehotských. Podľa všetkého tam však došlo k akýmisi majetkovým nezhodám, ktorých výsledkom bolo, že náš predok opustil Kráľovu Lehotu a usadil sa kdesi v širšom okolí Banskej Bystrice. Jestvuje aj hmlistá legenda o tom, že tento náš predok, mladý pán Lehotský – evanjelik sa proti vôli príbuzných oženil s dievčinou z katolíckej rodiny, čím pohneval rodinu, ktorá ho vydedila a on sa následne odsťahoval na južnú stranu Nízkyh Tatier. Tento príbeh však nemusí vôbec byť pravdivý, alebo môže byť natoľko skreslený, že jeho podobnosť s realitou je ťažko rozpoznateľná.

Dosiaľ nám teda nie je známe konkrétne napojenie našej rodiny na niektorú vetvu rodu Lehotských z Kráľovej Lehoty, ktorej rodokmene jednotlivých línií tak pekne prezentuje v obecnom časopise a vo vyššie spomenutej knihe pán Bizub. Je to škoda a rád by som toto niekedy napravil, keď bude čas pátrať v matrikách či iných prameňoch – a tu by som chcel poprosiť, keby sa náhodou niekedy naša rodinná legenda zdala povedomá alebo vedel o inej stope po našej vetve, keby mi dal cez redakciu obecného časopisu vedieť. Za pomoc vopred v mene našej rodiny veľmi pekne ďakujem.

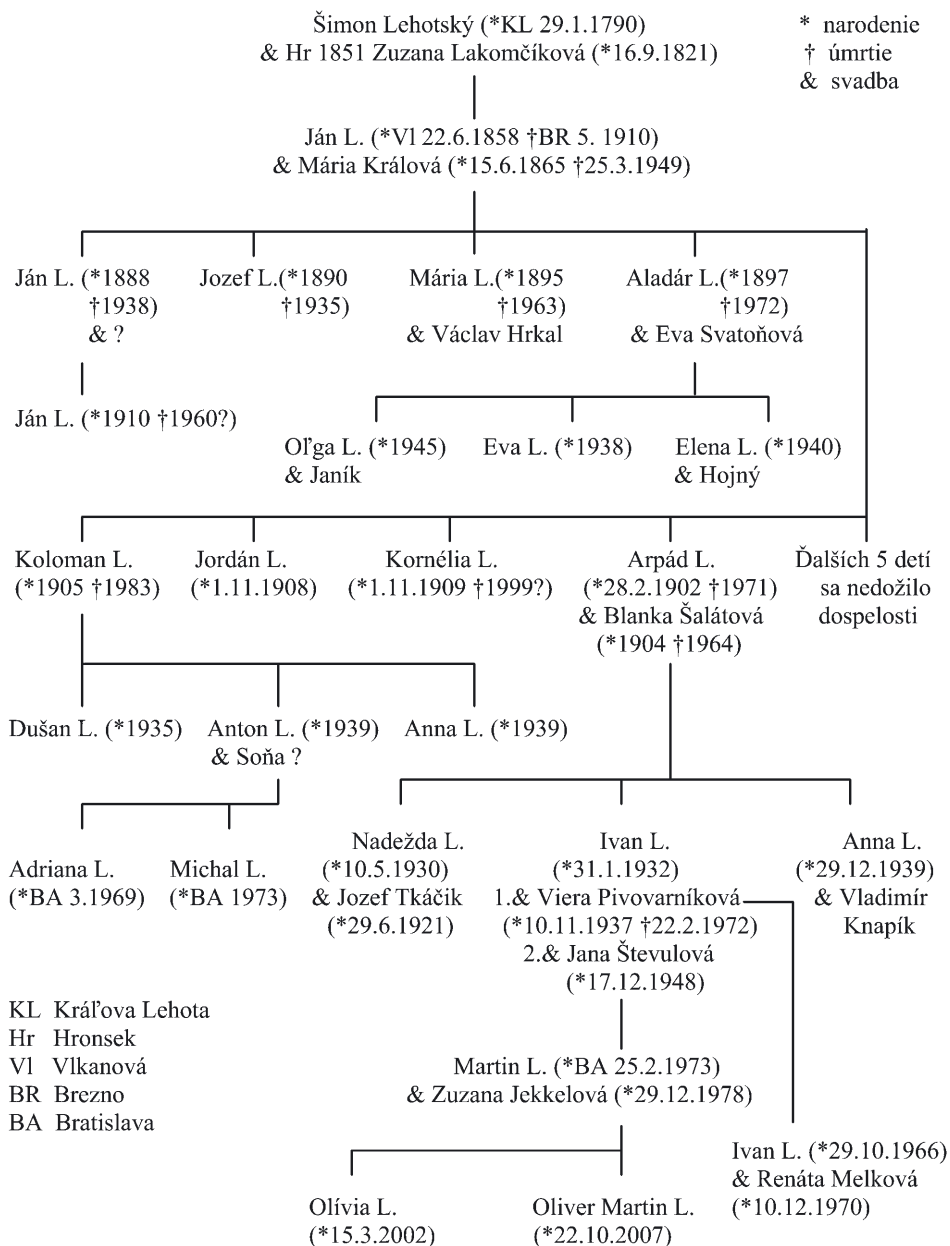
Naše overené informácie sa končia pri mojom prapradedovi Šimonovi Lehotskom, ktorý sa narodil v roku 1790 a je spomínaný v matrike sobášov v Hronseku pri Banskej Bystrici, že sa tam v roku 1851 oženil so Zuzanou Lakomčíkovou. Žili potom možno vo Vlkanovej (tiež pri Banskej Bystrici), lebo tu sa im narodil syn Ján (1858), ktorý mal 13 potomkov, z ktorých do dospelosti prežilo 8 a jedným z nich bol aj môj starý otec Árpád (pozri genealogickú tabuľku).

Aj naša vetva môže prispieť svojou trochou do galérie významných osobností, ktoré nosia alebo nosili meno Lehotský. Za zmienku stojí napríklad Anton Lehotský (1939), huslista, dlhoročný kmeňový člen Slovenskej filharmónie, neskôr člen filharmonického kvarteta. Jeho syn Michal Lehotský (1973), tenorista, je jedným z najtalentovanejších mladých operných spevákov na Slovensku. Účinkuje ako sólista Opery SND v Bratislave, ale aj ako hosť vo viacerých európskych mestách, kde získal rad medzinárodných ocenení. Spomeniem aj môjho otca RNDr. Ivana Lehotského, CSc. (1932), nestora tatranského horolezectva, geológa, cestovateľa, fotografa. Bol v družstve, ktorému sa v 50. rokoch podaril nevídaný prvý zimný prechod hrebeňom Vysokých Tatier, za čo bol ocenený titulom Majster športu. Ako geológ má veľkú zásluhu na geologickej mape viacerých slovenských pohorí, priekopnícku prácu vykonával aj v Mongolsku, Tunisku či Alžírsku. So svojou cestovnou kanceláriou už na dôchodku prechodil takmer celý svet.

Všetci uvedení Lehotskí žijú v súčasnosti v Bratislave, možno aj v Žiline, prípadne inde na Slovensku a ďalší potomkovia sú aj na Horehroní, v Košiciach, Martine, Rimavskej Soboty a inde.

Ing. Ivan Lehotský, Bratislava

Genealogická tabuľka

Kniha o Alojzovi Štróblvi

Lesy SR Banská Bystrica vo svojom vydavateľstve Národné lesníckej centrum Zvolen vydali v júli 2009 reprezentačnú publikáciu *Alojz Štróbl, tvorca sôch zvierat a poľovník*. Autorom knihy je František Bizub z Kráľovej Lehoty. Kniha vo formáte A5 s tvrdou farebnou obálkou má 80 strán, na nich je okrem textu 131 dobových obrázkov. Kniha vyšla v náklade 300 kusov.

Rukopis tejto knihy bol hotový už v roku 2005. Bol impulzom a prvotným podkladom pre výstavu *Alojz Štróbl (1856 - 1926)*, ktorú realizovala Galéria Petra Bohúňa (GPMB) v Liptovskom Mikuláši v spolupráci so Slovenskou národnou galériou (SNG) v Bratislave a na jej príprave sa autor knihy František Bizub aktívne podieľal. Výstava bola v GPMB v Liptovskom Mikuláši od 7. 12. 2006 do 1. 4. 2007, v SNG na zámku vo Zvolene od 26. 4. 2007 do 26. 8. 2007 a v Galérii mesta Bratislavy od 13. 9. 2007 do 21. 10. 2007. Dokumenty z rukopisu tejto knihy tvorili prevažnú časť textu v katalógu k výstave. Za túto výstavu získala GPMB Liptovský Mikuláš titul Galéria roka 2006, ktorý udeľuje Ministerstvo kultúry SR.

Kniha je historicky prvá publikácia venovaná nášmu slávnemu liptovskému rodákovi Alojzovi Štróblvi, ktorá vyšla v slovenčine. V 3. ročníku súťaže Najkrajšia kniha Liptova 2009 získala táto kniha osobitnú cenu.

Kniha sa stala podkladom prednášok spojených s videoprojekciou obrázkov z knihy v rámci cyklu Významné osobnosti Liptova, ktoré v novembri 2009 usporiadalo Národopisné múzeum v Liptovskom Hrádku pre školy. Z knihy tiež čerpali viaceré noviny a časopisy v článkoch o Alojzovi Štróblvi (aj noviny Kanadský Slovák v zámorí), rádio Slovensko v relácii Rádiovíkend a rádio Regina v relácii Portréty.

Nakoľko je kniha nepredajná a ťažko prístupná, je k dispozícii v pdf formáte na webovej stránke obce Kráľova Lehota.

Mgr. Erika Šteučeková

Významní rodáci a osobnosti obce

LEHOTSKÝ, Pavol - drevársky odborník, Ing., CSc.

(*17. 11. 1923 Kráľova Lehota †25. 5. 1977 Bratislava)

Otec Matej Lehotský (*1894 - †1956), roľník. Matka Katarína (*1903 - †1985), rod. Lehotská Arvajovie. Sestra Vilma (*1926, vyd. Lorenčíková), brat Ján, Ing. (*1943). Manželka Lýdia, Ing., rod. Ončáková, odborná redaktorka. Deti Dušan (*1951 †2006), Lubor, MUDr. (*1957) a Pavol (*1959).

Ludovú školu navštevoval v Kráľovej Lehotě (1929 - 1934). Študoval na reálnom gymnáziu v Liptovskom Mikuláši (1934 - 1942), lesné inžinierstvo na Slovenskej vysokej škole v Bratislave (1942 - 1947) a mechanickú technológiu dreva na Vysokej škole lesníckej v Štokholme (1947 - 1948). Ing. (1947), CSc. (1967).

Asistent Drevospracujúcich závodov Štátnych lesov v Bratislave (1948 - 1950), technik národného podniku Smrečina Banská Bystrica (1950 - 1951), pracovník Oblastného riaditeľstva drevárskych závodov (1951 - 1955), neskôr vedúci technického oddelenia Povereníctva lesov a drevárskoho priemyslu, vedúci výskumu, resp. námestník riaditeľa Štátneho drevárskeho výskumu v Bratislave na Lamačskej ceste (od r. 1955).

Autor viacerých odborných a vedeckých statí z výskumu dreva a drevovláknitých dosák. Pričinil sa najmä o výskum, vývoj a zavedenie výroby vláknitých dosák suchým spôsobom v závodoch Pravenec, Břeclav a Pezinok. Koordinátor výskumu vláknitých dosák v Rade vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP) (1965 - 1968), člen Vedecko - technickej rady RVHP pre otázky komplexného využitia drevnej suroviny. Člen komisie predsedníctva Slovenskej akadémie vied (SAV) pre výskum dreva a rady SAV pre kľúčovú úlohu Výskum štruktúry, vlastností a tvorby drevnej hmoty. Člen Ústredného výboru Československej vedeckej spoločnosti pre drevársky priemysel, predseda krajskej organizácie.

Účastník Slovenského národného povstania. Člen kolektívu vyznamenaného Štátnou cenou Klementa Gottwalda (1967), nositeľ štátneho vyznamenania Za vynikajúcu prácu (1973).

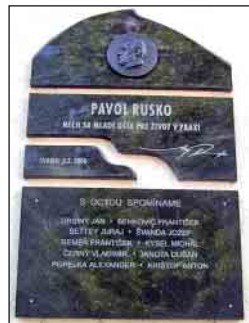
F. Bizub

Pamätníky, pamätné tabule, kaplnky a kríže

Pamätná tabuľa lesníckym pedagógom vo Svaríne

Podpredseda vlády a minister hospodárstva SR Pavol Rusko (rodák z Liptovského Hrádku) inicioval a financoval pamätnú tabuľu venovanú významným učiteľom Lesníckej školy v Liptovskom Hrádku. Osadená je na priečelí bývalej administratívnej budovy Školských lesov vo Svaríne. Na tabuli je portrét Pavla Ruska st. a text *PAVOL RUSKO NECH SA MLADÍ UČIA PRE ŽIVOT V PRAXI SVARÍN 5. 2. 2000 S ÚCTOU SPOMÍNAME URSÍNY JÁN BENKOVIČ FRANTIŠEK SETTEY JURAJ ŠVANDA JOZEF REMEŇ FRANTIŠEK KYSEL MICHAL ČERNÝ VLADIMÍR JANOTA DUŠAN POPELKA ALEXANDER KRÍŠTOF ANTON.*

Portrét je z bronzu a tabuľa z čierneho mramoru. Autorom je akademický sochár Ladislav Berák.

Tabule pri vstupe do obce

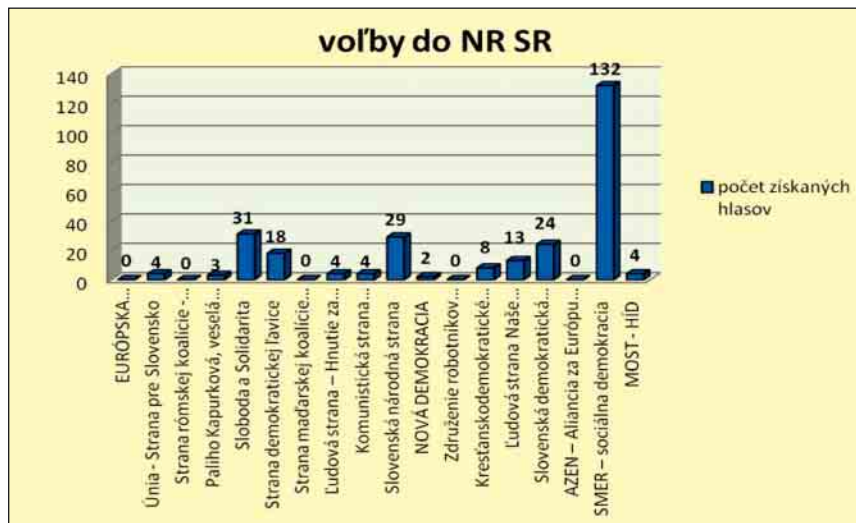
Symbody obce Kráľova Lehota boli prijaté heraldickou komisiou Slovenskej republiky v roku 1994. Zakrátko nato dal obecný úrad zhotoviť uvítacie tabule. Jedna je pri vstupe do obce od západu pri moste ponad potok Bocianka, druhá je pri vstupe do obce od východu na rázcestí pri ulici Potok.

Tabule sú rovnakého prevedenia. Sú zhotovené z plastovej obrazovej fólie na hliníkovom plechu obsahujúcej farebný obecný erb a text *VÍTAME VÁS V KRÁĽOVEJ LEHOTE*. Obrazy sú upevnené na drevenom podklade zhora chránenom strieškou. Drevený podklad je v kovovom ráme a na kovových nožičkách.

F. Bizub

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky

V sobotu 12. 6. 2010 sa konali voľby do NR SR. V našom volebnom okrsku bolo zapísaných 496 oprávnených voličov. K volebným urnám pristúpilo 278 voličov, z toho boli 2 hlasy neplatné. Z 18 politických strán, politických hnutí a koalície sme volili nasledovne:

Mgr. E. Šteučeková

Spoločenská rubrika

II. štvrťrok 2010

Narodili sa: Sarah Brtňanová

Uzavreli manželstvo: Ing. Zuzana Rišová a Ing. Ľubomír Kubiš 19. 6. 2010 na Obecnom úrade v Kráľovej Lehotě (cezpoľní)

Jubileá: 50 rokov Jana Floriánová 3. 6. 1960

55 rokov Ladislav Kekeš 9. 4. 1955, Agneša Liptáková 9. 6. 1955

60 rokov Ing. Blažena Mosná 11. 5. 1950

65 rokov Vavrinec Jančiga 17. 6. 1945

70 rokov Emília Čupániová 4. 4. 1940, Anna Kučíková 28. 5. 1940

80 rokov Zdenek Teplický 28. 5. 1930

Zomreli: Jitka Lehotská - 65 ročná 28. 4. 2010

Dagmar Žišková

KRÁĽOVA LEHOTA, obecný časopis. Vychádza štvrťročne. Vydáva Obecný úrad Kráľova Lehota.

Redakčná rada: Ing. Jozef Cerovský, Milan Lehotský, Jozef Lesák, Vladimír Kaprini.

Redaktor: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel.: 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk.

Tlač: REPROservis - DTP štúdio & tlačiareň, Liptovský Mikuláš.

Náklad: 230 kusov.